

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oglasila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v
„Kato. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementiških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedej in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 287.

V Ljubljani, v ponedeljek 14 decembra 1896.

Letnik XXIV.

„Neovržno dokazane resnice“.

Krivo in ravno vse jeden kavelj.
N. pr.

Ni je zmote, ni je laži, ni je klevete, ki ne bi je „Slovenski Narod“ in njegovi pribočniki branili, če le reži na — klerikalizem. Vse, kar je takega, krivo ali ravno, nič ne de, vse jim je „neovržno dokazana resnica“. Finis sanctificat media — če komu, je njim to načelo vodilno geslo. Dimnik ponvi saje očita. To se je zopet dvakrat jasno pokazalo zadnje dni.

Ko je bil dr. Mahnič imenovan krškim škofom, ponovila so o njem liberalna glasila vse „neovržno dokazane resnice“.

Prva resnica: „dr. Mahnič je s pomočjo škofa Missie razbil nekdanjo jedino kranjsko narodno stranko“ (Sl. N. 274.). Ziva resnica, dr. Mahnič, pa škof Missia! Zato so l. 1875. pisale „Novice“: „Rodoljubi, z mladimi, katerim je nemški liberalizem bog, bode sprava le tedaj mogoča, kadar se bode kača na ledu grela“. Zato je že l. 1872. rekel Costa, da „sta vstala dva tabora zaradi različnih načel; en tabor ima na svoji zastavi zapisano: Vse za vero, domovino in cesarja! eden pa: Vse za domovino, omiko in svobodo!“ Torej dr. Mahnič pa škof Missia sta kriva! „Barbara!“ Videc Mahnič je le to oznanjal slepcem, da se še dandanašnji kača ne greje na — ledu! A ker je to oznanjal, opočitajo mu slepci, da je on kriv, če se ne greje.

Druga resnica: „dr. Mahnič je proglasil narodnost za poganstvo“. (Rodoljub št. 23.) Zopet neovržno dokazana resnica. Zato je dr. Mahnič pisal l. 1896. (R. K. VII., 43.): „Človeška narava je delo Božjih rok. Bog je vstvaril vse dobro. Kar je pa dobro, se sme ljubiti, da, po okoliščinah se mora lju-

biti. In tako dobro je za vsakega človeka lastni narod in narodnost“. Torej dr. Mahnič uči, da je narodnost poganstvo. Zopet „Barbara“.

Tretja resnica: „dr. Mahnič ni prijatelj slovanski liturgiji, to pričajo njegovi spisi, v katerih se je boril proti njej z vso njemu lastno odločnostjo“. (Sl. N. št. 274.) Zato se „od njega zlasti pričakuje, da zatre slovansko bogoslužje v svoji škofiji“. (Rodolj. 23.) Tudi ta resnica je neovržna. Prvič že zato, ker je dr. Mahnič „latinizator“ in sedaj še škof. Latinizatorji pa uče, da je „treba v vsakem kraju ohraniti ono bogoslužje, ki je bilo od nekdaj v navadi in je potrjeno od sv. rimske cerkve“. (Concil. Trid. XXII., cap. 8.) Na Krku pa je še v navadi slovansko bogoslužje, potrjeno od cerkve. Torej je bo dr. Mahnič zatrl „Barbara!“

Potem je dr. Mahnič škof. Cerkevni zakoni pa hočejo, da nobeden vstopen katoličan ne sme zapustiti svojega bogoslužja, da ga tudi nihče ne sme siliti k temu. Torej dr. Mahnič, škof, varuh cerkvenih zakonov v svoji škofiji, bo svoje vernike silil zapustiti slovansko bogoslužje. Zopet „Barbara!“

Nadalje se je dr. Mahnič boril z vso odločnostjo zoper „Slovanski svet“, ki je učil, „da je pravoslavna cerkev izročila našemu pokolenju krščanstvo v čisto apostolskem vidu ali obrazu; da je, kar se dostaja cerkve, to za Slovane popolnoma narodno vprašanje“. Pravoslavna cerkev pa ima slovansko bogoslužje. Torej dr. Mahnič se je boril z vso njemu lastno odločnostjo proti slovanski liturgiji. Zadnji „Barbara“.

„Et vos plaudite!“

Sedaj si pa oglejmo še razpor o načelu: Finis sanctificat media. „Slovenski Narod“ (št. 281) se ni spustil v ta boj, češ „saj je vse to, kar je trdil „Učiteljski Tov.“, že neštivilnokrat in neovržno

dokazana resnica“. No, „Delavec“ je to neovržno dokazano resnico vendar še enkrat — dokazal. Najpoprej pravi, da „ne zameri ljubljanskim bogoslovcem, ako so tako slabo podkovani v kasuističnem in probabilističnem nauku jezuitov, saj niso študirali na papeževi gregorijanski univerzi teoloških studij“. „Delavec“ pa je menda študiral v Rimu, zato jim priporoča z veliko učenostjo knjige Gurijeve v premislek. Guri je res jezuit, učil je tudi v „Collegium Romanum“, t. j. na gregorijanski univerzi (česar menda „rimski Delavec“ ne ve); da, njegovi „Causae conscientiae“ so bili do zadnjega časa na univerzi pomožna priročna knjiga za „kasuistiko“.

Torej, kako „Delavec“ dokaže iz Gurija povedano jezuitom podmetano nemoralno načelo, da namen posveti še tako krivična sredstva?

Evo neovržnih dokazov! „Ako prečitamo vse knjige jezuitov, piše „Delavec“, ne bomo nikjer našli izrečno stavka: namen posvečuje sredstva“. „Delavec“ je še boljši zagovornik jezuitov kakor mi. Mi bi se tega baš ne upali trditi; mislimo marveč, da bi utegnili najti tak stavek, vsaj tako, kakor v sv. pismu tisti: „ni Boga“.

Toda dalje! „Ali v njih najdemo kasuistično zavijanje npravnosti v interesu reda. Iz tega lahko sleharji sklepa, ako pisatelj ni zapisal omenjenega stavka, vendar je pa morda mislil tako“. To je prvi dokaz z nedokazano premiso in z boječno morebitno konkluzijo.

Drugi dokaz: „In to je najbolj dokazano v stavku: vse za višjo Božjo čast (omnia ad maiorem Dei gloriam)“. Zakaj? Zato „ker je samo po sebi umevno, da je le jezuitski red imel pravico določiti, kaj služi v višjo Božjo čast“. Zares, klasičen izgled za „neovržne dokaze!“ Postavi pre-

LISTEK.

Brodnik.

(Zgodovinska povest. Angleški spisala Antonija Klitsche de la Grange; prevel Ivan Čestimir.)

Prvi del.

Valerija.

V.

Samotna koč.

(Dalje.)

Neizmerna žalost se polasti Valerije, ko jej Marcel pripoveduje o usodepolnej nesreči, ki ju je zadela; Marcel jo skuša ohrabriti z goljufivimi upi, toda vse nič ne pomaga.

Njuijn položaj je bil v resnici neprijeten. Od prihodnosti nista mogla ničesar upati. Denar, ki sta ga dobivala vsak mesec, sta potrošila; pomoči pa se nista imela nadejati od nikoder. Res da sta imela še mnogo dragocenosti, katere bi mogla spraviti v denar; toda v kljub temu bi umrla od lakote, ker ne bi niti dosti hitro dobila kupca za nje, niti ni Marcel izgubil še vsega poštenja, da ukrade stvar, ki pripada prav za prav njegovim upnikom. Ne vedé, kaj naj stori, sklone zapustiti hišo sužnjem pod pretvezo, da mora odpotovati v Dalmacijo.

„V katerem delu Rima skrijeva svojo revščino?“ vpraša Valerija ihtéč.

Marcel nagubanči čelo, se obrne v stran, da skrije svojo pobitost, in odvrne:

„Ne vem. Tako sem potr, da se mi zdi, da sem znorel.“

„Od česa bodeva živela odslej, ko nimava niti vinarja?“

„Ničesar, ničesar,“ odvrne Marcel.

„Čakaj,“ reče Valerija in stopi v sosedno sobo. Čez malo časa se vrne s skrinjico iz cedrovega lesa, obito s srebrom, jo poda Marcelu in dé:

„To je moj lišp; prodajva ga.“

Ko je Valerija govorila te besede, je prelivala vroče solze; kajti ločiti se od tega lišpa, katerega je toliko ljubila, jej je bila največja žrtva. To je bil zanjo prvi dan žalosti in nesreče. Rajši bi žrtvovala deset let svojega življenja, kakor pa, da bi prodala to lepoto, ki jej je služilo v povečanje njene lepote.

„V ulici Argoleti,“ reče Marcel, „sem dobro znan s trgovcem z dragim kamenjem. Toda, kako naj stopim sedaj predni, ja mu prodam, kar sem mu do sedaj drago plačeval?“

„Toda, ne moreva li poslati Milona?“ vpraša Valerija.

„Milon ni sposoben za nikako stvar; kaj še le za to,“ vsklikne Marcel razdražen.

Ko to izreče, začuti, da mu je zdrsnilo ogrinjalo z ramen. Obrne se in zapazi kraj sebe preplašenega Milona.

„Česa želiš?“ zadere se Marcel nad njim.

„Patricij,“ reče Milon prestrašen; „poslanec iz Dalmacije mi je pripovedoval o smrti tvojega strica. Potrebuješ denarja. Čas je minul, ko si vsak mesec dobival denar. Vsprejmi torej to, kar ti prinašam. Ni veliko; toda za prvi hip vender dovolj; prosim te samo, da ne odbiješ moje ponudbe.“

„Kje si dobil denar?“ vpraša strogo Marcel.

„To je moj denar,“ odgovori Milon. „Večkrat si mi dal kak novc, potem ko si me pretepel. — Razven tega sem prodal ostanke tvojih gostij, in tako sem prihranil to svotico, dobro vedoč, da bode ta otroka moje dobrotnice jedenkrat še potrebovala pomoči.“

Marcel zarudi. Da vsprejme pomoč od onega, katerega je že tolikrat pretepel, to se mu je zdelo največje ponižanje. Vsled tega odbije mošnjo z denarjem in molči.

Valerija je brala na bratovem licu, kake misli da mu rojijo po glavi; zato, boječ se, da ne užali Milona, hitro pobere mošnjo in reče veselo:

„Hvala ti, Milon. Vled spomina na ranjko mater vsprejemem to velikodušno ponudbo.“

Marcel jezno udari z nogo ob tla, stisne zobe,

miso, pridene, da je sama po sebi umevna, pa boš imel „neovržen dokaz!“

Tako gospóda argumentuje, tista gospóda, ki oholo in brezsrčno imenuje „Slovenca“ „glasilo lemenatarjev in farskih kuharcev!“ Potem govori še nekaj o pravoslavju jezuitov, prav tako kakor bi govoril kak prelagatelj klepetec, in završuje: „Zadostuje, ako se knjiga jezuitskih učenjakov le h k o tako tolmači, da tiči misel omenjenih stavkov v njih“. Lehko tolmači? Da, lehko po načelu: namen posvečuje sredstva, in tako pač tolmačita Jessen in Dimnik, in „Delavec“ naj tudi pazi, da ne bo pod tem načelom pisal jezuitske zgodovine, ki nam jo obeta, katere se pa sicer srčno veselimo.

Takove so torej „neštevilnokrat neovržno dokazane resnice“, in še so ljudje, ki jih nerazsodno ponavljajo in zlobno porabljajo. Pač res živimo v dobi — „nezavednih kukcev!“ Kedar vendar bomo raztrpali sužnje okove mišljenja in hotenja?

Državni zbor.

Dunaj, 12. decembra.

Pričetkom seje se predsednik baron Chlumecky spominja umrlega predsednika gospodske zbornice grofa Trauttmansdorffa, naglašajo njegovo udanost cesarski hiši in ljubeznjivost v osebnem občevarju ter predlaga, da se izraz sožalja zabeleži v zapisniku in pismeno naznani gospodski zbornici.

Med došlimi peticijami je tudi jedna časnikarskega in pisateljskega društva „Concordia“, da se odpravi časnikarski kolek ter dovoli kolportaza.

Nato zbornica nadaljuje nadrobno razpravo o državnem proračunu; na vrsti je „ministerski svet in dispozicijski zaklad“.

Posl. grof Wurmbbrand meni, da ni umestna pri tej priliki navadna politična debata ter iz političnih vzrokov odreči vladi proračun, ki je neobhodno potreben za državo. To bi bilo le tedaj umestno, ako hoče večina v zbornici odstraniti vladu, s katero ni zadovoljna. Drugače je z dispozicijskim zakladom, katerega vlada uporablja v politične namene. Mi živimo sicer v ustavnih, a ne v parlamentarnih razmerah. Taafejevo ministerstvo ni bilo parlamentarno, iz početka tudi ne strankarsko. Strankarsko je postalo še le proti koncu, navzlic temu bi bil grof Taafe še nadalje vladal, ko bi si ne bil izpodvril nog s svojo volilno reformo. Za njim se je sestavila parlamentarna Windischgratzova vlada, ki pa je v kratkem morala odstopiti, ker stranke v koaliciji niso pozabile prejšnjih nasprotij. Sedanje ministerstvo kaže objektivnost, resnost in pravo avstrijsko domoljubje ter doslej ni pokazalo izražene politične barve. To ministerstvo skrbi, da se izvršujejo zakoni, uprava vestno izvršuje in ovira politične boje med strankami. In tako žanje sadove, katere je zasejalo koalicijsko ministerstvo. Toda prebivalstvo ni zadovoljno samo z dobro upravo, ono zahteva reforme, razvoj javnega življenja. To kaže n. pr. antisemitizem. Zato meni govornik, da vlada

toda ne reče ničesar; pritlikavec pa od veselja poljubi Valeriji roko.

Še isti večer zapustita Marcel in Valerija solzeč se svojo krasno palačo in se preselita v siromašno kočjo v nekem stranskem delu mesta. S seboj vzameta samo Valerijine dragocenosti. Ob enem napiše Marcel Deciju pismo, v katerem mu poroča, da je odpotoval v Dalmacijo, in ga prosi, naj naznani njegovim upnikom, da prodajo za njegove dolgove hišo in sužnje. Ponos mu ne dopusti, da se osebno sestane z Decijem, ki mu je bil jedini zvest prijatelj, čegar svet bi ga jedini mogel privedi na pravo pot.

Še isti večer nese Milon Deciju pismo, toda ne dobi ga doma. Kaj storiti? Sklene počakati nekaj časa. Kmalu ugleda Decija, ki se vrača domov, položi pismo pred hišo na prag in odide, ne da bi ga Decij opazil.

Ko Decij stopi na prag, opazi pismo, je pobere in prečita.

Nenadni odhod Marcela in Valerije se mu dozdeva sumljiv.

Do kasne noči se spreha Decij žalosten po sobi in čisto prislanja svoje vroče čelo na hladno steno. Večkrat se vleže; pa kmalu zopet skoči na noge. Slednjič ves truden odide za rana pred Marcelovo hišo, toda ne vstopi. V svoji fantaziji meni, da sluša žalostni glas Valerijine kitare. Premagan od srčne bolesti zapusti Marcelovo hišo in odide k Hijeronimu. (Dalje sledi.)

ne sme razruševati strank, kajti sicer lahko postane javno gibanje državi nevarno. Ker torej v sedanjih razmerah dispozicijski zaklad služi vladi v upravne namene, zato ni razloga, da bi se vladi odrekel. Govornik nato govori o položaju liberalne stranke. Liberalizem, pravi govornik, je izvršil ustavo, zagotovil enakost državljanov in posameznikov, pospešil kulturni napredek. Toda to se more očitati liberalni stranki, da je prezrla različnost stanov in posameznih dežel. Ona ni ustvarila okvirja, v katerem bi se mogle razvijati posamezne narodnosti. Zasluga liberalne stranke pa je, da je svoje moči žrtvovala v korist državi (in velikemu kapitalu in germanizaciji, to je ekscelenca grof Wurmbbrand pozabil dostaviti.) Čehi so veliki nasprotniki Nemcem ter postopajo agresivno; vladati hočejo na Češkem in Moravskem ter odločevati tudi na Dunaju; zato mora vlada podpirati Nemce proti Čehom. Liberalna stranka se ni še preživela, kajti vedno je še mogoče, da dobi večji vpliv reakcija. Zato naj se Nemci združijo, da odvrnejo nevarnost.

Posl. dr. Steinwender polemizuje s predgovornikom, češ, da stranke razpadajo, ker ne računajo s socialnim gibanjem. Liberalizem je dovršil svojo nalogo, sedaj stopajo na dan socialne stranke. Govornik je odločno proti dispozicijskemu zakladu, kajti uradni časniki več škodijo, nego koristijo, ker pačijo javno mnenje. Vlada v obče vodi svoje posle, toda pokazati noče prave barve v narodnem in verskem vprašanju. Govornik izjavi, da njegova stranka glasuje proti dispozicijskemu zakladu.

Posl. baron Dipauli obžaluje narodnostni prepir na Češkem, ki ovira uspešno delovanje v zbornici. Grofu Wurmbbrandu odgovarja, da dandanes ni nazadnjaških strank, ker je nazadnjaštvo danes nemogoče. Klerikalno nazadnjaštvo je le prazna fraza, kajti klerikalci hočejo le uresničiti pravilo: dajte Bogu, kar je božjega, cesarju pa, kar je cesarjevega. Liberalna stranka je pač pričela uresničevati državni pojem, toda na troške družbe. Zamenjala je versko s politično prostostjo, ter tako izkopala propad med državo in cerkvijo ter povečala nasprotje med Nemci. „Klerikalci“ niso proti poddržavljenju ljudske šole, toda vedno se bodo upirali poskusom, da bi bila šola politično vprašanje. Krščansko prebivalstvo želi, da je vzgoja verskonravna, ker le taka vzgoja more koristiti ljudstvu in državi. Konečno govornik opozarja vladu, naj strožje pazi na „Arbeiter-Ztg.“, ki med ljudstvom širi brezverstvo, ter kaže odločnost nasproti ogerski vladi pri sklepanju nove pogodbe. (Živahna pohvala.)

Predno govornik generalna govornika, izroči posl. Dobernig resolucijo, ki vladu pozivlja, naj naroči c. kr. brzojavni korespondenčni pisarni, da naj se v svojih poročilih ne ozira toliko na posamezne družbene kroge, tembolj pa na želje in potrebe prebivalstva v obče.

Generalni proti-govornik dr. Slama se pritožuje o zatiranju Slovanov v Šleziji pri uradih in v šoli. V Šleziji so Čehi in Poljaki v večini, toda nimajo nobene svoje državne srednje šole, ne učiteljske pripravnice. Le izjemoma se od uradov dostavljajo češka ali poljska povabila, izpovedbe slovanskih priče se zabeležujejo v nemškem jeziku. To ni narodna ali politična zahteva, temveč praktična potreba. Take razmere so neznosne, in ko bi ljudstvo hotelo vedno se pritoževati, morale bi višje instance na leto rešiti do milijon pritožb. Vlada naj vendar enkrat zboljša te razmere.

Dr. Habermann naglašajo, da nima zaupanja do sedanje vlade. Nato zagovarja ces. namestnika moravskega proti Stranskemu ter ga pozivlja, naj imenuje one svetnike pri namestništvu in člane dež. šol. sveta, ki so agentje nemškoliberalne stranke. (Dr. Stranek: Skoraj vsi!)

Po mnogih stvarnih popravkih izraža poročevalec Palffy nado, da bode vlada nepristranska proti vsem narodom. Nasproti grofu Wurmbbrandu ugovarja, da bi le nemška levica varovala državno idejo, kajti vsi narodi goje to misel; isto tako ni res, da bi bili Slovani agresivni. Govornik upa, da bode vlada uresničila svoje obljube in da se bode nova zbornica resno lotila dela. (Živahna pohvala.)

Dispozicijski zaklad je bil vsprejet s 163 glasovi proti 82.

Na vrsto pride poglavje VI.: „Prinos skupnim stroškom.“

Predsednik opozarja, da se o tej točki ne glasuje, pač pa je navada, da se o njej razpravlja. Kot

protigovorniki so oglašeni Vašaty, Slama in Scheicher.

Dr. Vašaty obžaluje, da so stroški za armado vedno višji, temu pa je kriva trodržavna zveza, katero podpirajo Nemci, Poljaki in Mažari. Mažari so si vsled tega pridobili neomejeno nadvlado nad nemažarskimi narodi. S pomočjo armade so Mažari pritiskali na volilce, da Slovaki nimajo nobenega zastopnika; jednako se godi Rumunom. Govornik omenja, da neke bosanske deputacije niso pustili do vladarja, kar znači, da ni vse v redu pod Kallayevo vladu v Bosni. Konečno priporoča zvezo z Rusijo, ki je bila še vedno prijazna Avstriji.

Posl. dr. Slama opozarja, da se vsako leto delegacijama predlaga proračun za bosansko upravo, ne da bi sklepali o njem. Nihče torej ne izve, kaj se izdaja in koliko je dohodkov, ker se nikdar ne predloži računski zaključek.

Govornik nasvetuje resolucijo, da naj avstrijska vlada v dogovoru z ogersko sestavi načrt zakona, ki naj se predloži obema parlamentoma, da se morata proračun in računski zaključek v obravnavo predložiti delegacijama. — Ta resolucija se izroči budgetnemu odseku.

Posl. dr. Scheicher opisuje nered in grozovitost pri zadnjih volitvah na Ogorskem. Ugovarja se, da se naša vlada ne more vtikati v ogerske stvari. Ko so prerahljali nekaj židov v Rumuniji, potegnili so se za-nje vsi konzuli; ko je Rusija spodila nekaj židov, zavzelo se je mnogo držav za žide. Pri zadnjih ogerskih volitvah je bilo ranjenih nad sto in ubitih 50 oseb, naša armada je morala pomagati, da volilci niso mogli izraziti svojega mnenja, a vlada je molčala. Govornik obžaluje, da se ne more glasovati proti temu poglavju.

Posl. dr. Menger se strinja s predgovornikom v tem, da naj vlada odločno zastopa avstrijske koristi nasproti Ogerski, nikakor pa ne odobruje, da bi se avstrijska vlada vtikala v druge ogerske stvari.

Nasproti Vašatemu zagovarja trodržavno zvezo ter želi prijateljske razmere z Rusijo. Govornik želi celo trajno zvezo z Nemčijo.

Poročevalec Szczebanowski meni, da bi Avstrija morala oborožiti še več armade, ko bi ne bila v zvezi. Govornik hvali upravo v Bosni ter ugovarja Scheicherju, da bi imenovali armado kot svojo in ne cesarjevo.

Zbornica nato vsprejme načrt zakona o okrajnih nadkomisarjih.

Prihodnja seja v ponedeljek.

Politični pregled.

V Ljubljani, 14. decembra.

Odprava časniškega koleka. Budgetni odsek je razpravljal v zadnji seji, ki se je vršila minuli petek, o drugem delu predloga poslanca dr. Russa glede odprave časniškega koleka. O tej točki se je vnela zelo živahna debata, katere so se vdeleževali posl. dr. Russ, dr. Pacak, dr. grof Pininski, grof Palffy, dr. Haase, dr. Rutovski, Szczebanovski, Romaczuk in finančni minister. Predlagatelj dr. Russ je v prvi vrsti umaknil iz svojega predloga določbo glede odprave koledarskega koleka radi potrebe sporazumljenja z Ogersko v tej zadevi ter predlagal, naj se vsprejme mesto tega resolucija, v kateri se vlada pozivlja, da stori takoj potrebne korake pri ogerski vladi. Glede odprave časniškega koleka naglašajo posl. Russ, da se nahaja v proračunu za bodoče leto pod to točko proračunjenih 1,930.000 gld., a že l. 1895 so znašali faktični dohodki 2,096.644 gld. Z ozirom na to dejstvo predlaga govornik nastopne eventualne predloge: 1. Za časnike, ki ne izhajajo šestkrat na teden, je odpraviti kolek s 1. marcem 1897. 2. Za časnike, ki izidejo šestkrat ali večkrat na teden, se zniža kolek od 1. januarja 1898 na polovico. 3. Za vse časnike se kolek popolno odpravi s 1. januarjem 1899. — Finančni minister ne odobrava koleka s znanstvenega stališča, toda ne more pokriti nastalega pomanjkljaja. Minister more ta predlog tem manj odobravati, ker pride zbornica v kratkem tudi s predlogom glede popolne odprave male loterije, nasproti bi se pa gotovo ne našel nov vir potrebnih dohodkov; izjavi se toraj proti obema predlogoma posl. dr. Russa. — Posl. Pacak zagovarja najodločnejše Russov prvi predlog na popolno odpravo koleka, kajti večji časniki bi morali še itak nositi breme in bi vlada vedno težje pogrešala te vrste dohodke. — Grof Pininski

načelno ni prijatelj časniškega koleka, vendar se ne strinja z Russovima predlogoma iz finančijelnih ozirov; priporočal bi le resolucijo, naj se polagoma odpravi to breme. Z njim se strinja tudi grof Palffy. Posl. dr. Haase predlaga, naj se odpravi časniški kolek popolnoma s 1. januarjem 1898, kajti vse, kar je nemoralno, se mora odpraviti. V to vrsto spadata gotovo tudi mala loterija in časniški kolek kot duševni užitinski davek. V istem smislu govori poslanec dr. Rutovski. Posl. Szecepanovski je sicer proti temu, da se že v bodočem letu odpravi kolek, pač pa najodločneje zagovarja Russov predlog. Splošna volilna pravica je v protislovju s časniškim kolekom. Časopisje je najboljše orožje v političnih borbah. Govornik zahteva, naj se odpravi kolek s 1. januarjem 1898. Jdnakega mnenja je tudi poslanec Romanczuk. S tem se je debata zaključila in se nadaljuje danes zvečer. — Vlada nasprotuje tej najopravičenejši zahtevi s pretvezo, češ, da ne more pokriti nastalega pomanjkljaja, najboljšega vira za nove, oziroma večje dohodke pa noče videti, namreč borze, katero čuva kakor punčico v očesu. Ali vlada res meni, da plačuje revež ložje neprimerno visok davek od težko prisluženih krajcarjev, katere žrtvuje za duševno hrano, kakor pa kapitalist od svojih pogostokrat krivično pridobljenih milijonov?

† **grof Ferdinand Trauttmansdorff.** V soboto zjutraj je umrl 71 letni predsednik gospodске zbornice, grof Ferdinand Trauttmansdorff-Weinsberg, po primeroma kratki bolezn. Bolehal je sicer že celo poletje in je od tedaj le o obisku ruskega carja ostavil svoj grad Friedau pri St. Hipolitu, kjer je sedaj tudi umrl, hudo bolan je bil pa samo kaka dva tedna. Umrli grof se je porodil dne 27. junija 1825 na Dunaju ter stopil po dovršenih študijah pri poslanstvu v Londonu kot tajnik v diplomatsko službo. Nato je bil zaporedoma poslanik v Karlsruhe, Monakovem in od l. 1868 do 1870 pri Vatikanu, kjer je bil zelo spoštovan in so mu bila izročena zelo važna posredovanja. Leta 1870 je bil pozvan v gospodsko zbornico, kateri je bil l. 1872 imenovan za podpredsednika in sedem let pozneje za predsednika, kar je bil do svoje smrti. Pokojnik je bil član raznih društev za gojenje umetnosti, imejtelj raznih redov in odlikovanj ter posestnik velikih posestev.

Ogerski državni zbor. V zadnji seji je razpravljala ogerska poslanska zbornica o vladni predlogi gledé števila vojaških novincev za bodoče leto. Proti predlogi se je oglasil posl. Thaly, ki je v ime Košutove frakcije izjavil, da ne bo glasovala za predlogo, češ da noče dovoliti novincev za — avstrijsko armado. Njegova stranka bo zastopala vedno to stališče, da mora imeti Ogerska lastno, narodno armado; sedanja armada po njegovem mnenju ni avstro-ogerska, marveč samo avstrijska. Domobranski minister baron Fejervary mu je pojasnoval nekatere točke ter dokazal, da je samostojna armada v sedanjih razmerah nemogoča in da imata tudi obe deželni brambi, akoravno ločeni vsaka za svojo državno polovico, vendar le skupni glavni smoter, namreč isti, kakor sploh cela armada. Sploh se pa moramo čuditi, kako se je predrznil posl. Thaly kaj takega trditi, ko je vendar iz najnovejšega časa dovolj dokazov, da se je dogajalo ravno obratno. Tostranska polovica je in bo vedno lažje shajala s svojo vojno močjo, kakor pa je to mogoče pri Mažarih. — Ministerski predsednik baron Banffy je potem odgovarjal na interpelacijo posl. Košuta gledé odprave carinsko-trgovske zveze. Minister je naglašal, da je vlada res odpovedala zvezo, ker je dospela do prepričanja, da ne bo mogoče obnoviti pogodbe do konca leta, in ker se je odločila, da ne obnovi pogodbe, kakoršna je sedaj. Odpoved se je izvršila v gotovi nadi, da se izvede nova pogodba, ki bo bolje ustrezala interesom obeh državnih polovic. Konečno omenja Banffy, da vlada vsled tega ni obvestila državnega zbora o tem koraku, ker ji tega zakon ne predpisuje.

V Örtgort je stopil te dni v veljavo novi vojni zakon. Ta zakon določa, da mora biti vojak vsak moški do 60. leta, ki je zmožen nositi orožje, in mora služiti štiri mesece v stalni, pet let pa v nadomestni armadi. Najvišjim poveljnikom stalne armade je imenovan prestolonaslednik princ Danilo.

Kakor se vidi, se vrše v tem oziru preosnove skoro v vseh balkanskih državah.

Trgovinska pogodba mej Rusijo in Kitajem je zelo razburila angleške kroge, posebno pa ondotne veletržce. Javno časopisje dalje časa ni hotelo izreči svoje sodbe nad odločilnim korakom ruske vlade, sedaj pa vendar ne more več prikrivati svoje jeze nad to zvezo. Radikalno glasilo „Daily Chronicle“ pravi, da je dobila Rusija s to pogodbo veliko moč na vzhodu, trpela pa bo vsled tega največ angleška trgovina. Drugi listi očitajo vladi in sploh evropskim velesilam, da so se preveč pečale s Turčijo, mej tem ko se Rusija ni mnogo brigala za to zadevo, marveč zasledovala svoj cilj v orijentu in ga tudi našla, turško vprašanje je pa še vedno nerešeno.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 14. decembra.

(Deželni predsednik baron Hein) je odpotoval včeraj za nekaj dni na Dunaj.

(Državni zbor) je pričel danes razpravo o notranjem ministerstvu ter reši do petka še proračun ministerstva za deželno brambo. Kakor kaže, bo zboroval še v januariju prihodnjega leta. Nove volitve se po nekem poljskem viru vrše od 10. do 20. sušca.

(Osebna vest.) C. gosp. Jan. Piber, kaplan v Mošnjah, je prezentovan za župnijo Brusnice.

(Slovensko gledališče.) Včeraj se je že v četrtič v tej sezoni pela znana Foersterjeva opera „Gorenjski slavček“, ki se je slov. občinstvu, rekel bi, po celi deželi tako zelo prikupila. Sinočna predstava bila je v prvi vrsti namenjena rodoljubom in rodoljubkinjam z Gorenjskega, ki so bili v obilnem številu navlašč radi tega dospeli v Ljubljano. Gledališče se je kar trlo ljudij od blizu in iz dalja, ki so bili s predstavo povsem zadovoljni, kakor je pričalo burno in ploskovito priznavanje, ki so je želi vzlasti godčini Ševčikova in Veterova in gg. Binder in Nolli, pa tudi gdčna Polakova in gg. Fedyczkowski in Podgrajski. Sploh smo bili s petjem v obče zadovoljni, le kore želeli bi bili sem ter tam nekoliko bolj točne. Vendar pa upamo, da nas bode še večkrat na našem odru razveseljeval „Gorenjski slavček“. — Zaradi orkestralne skušnje za opero „Norma“ ne bo jutri slovenske predstave. „Norma“ se bo pela v četrtek, dne 17. decembra.

(Pojasnilo.) Od kranjske stavbinske družbe smo prejeli pojasnilo, da je vodstvo družbe takoj, ko je zvedelo za to, da je poklicani inženier pričel s pripravljalnimi deli za cestno železnico po Ljubljani na praznik Matere Božje, ukrenilo, da se delo ustavi in da se kaj takega nikdar več ne sme zgoditi. Tudi to izjavo naznanjamo z zadovoljnostjo, prepričani, da nam v prihodnje ne bo več treba objavljati pritožb proti delu ob zapovedanih praznikih.

(Javen shod v Kamnigoric.) Včeraj popoldne ob 3. uri je priredilo slovensko katoliško delavsko društvo v Ljubljani javen shod v prostorih gospoda Ferjana v Kamnigoric. Shod je otvoril podpredsednik Jakopič z običajnim pozdravom, na to pa so govorili Gostinčar o žrebljarski obrti ter ondotni zadruzi, Rakovec o bodočih volitvah s posebnim oziranjem na peto skupino, ter Jakopič o zavarovanju za čas bolezni in starosti. Poslušalcev je bilo izvanredno mnogo; prišli so tudi iz Kroke ter sosednjih krajev. Vse je bilo zadovoljno z doseženim uspehom shoda, ki naj obrodi obilnega sadu v blagor ondotnih delavcev.

(Kozlerjev „Zemljevid slovenskih pokrajin“) je v zalogi „Slovenske Matice“ že pred nekaj leti popolnoma pošel. Povprašuje se pogostoma po njem, a Matica ga nima na razpolaganje. Odbor se je zato odločil, da Matica izdaj nov „Stenski zemljevid slovenskih pokrajin“ s slovensko terminologijo v merilu 1—200.000 in na štirih listih. Skupna velikost vseh štirih listov bi imela 146 cm. dolžine in 155 cm. širine. Zemljevid bi bil izdelan natanko tako, kakor generalna karta c. in kr. vojaškega zemlepisnega zavoda, in bi imel poleg praktične tudi znanstveno vrednost. Po proračunu Hoizlove tvrdke na Dunaju, s katero je Matica dogovorila, bi stalo 3.000 izvodov novega

„Stenskega zemljevida“ 6000 gld. Če se pa naroči le 1000 izvodov, stanejo 5000 gld. in vsacih 100 izvodov, pozneje naročenih, 180 gld. Cena je torej, če se že prvotno naroči večje število, neprimerno nižja in stane potem 1 izvod le 2 gld. Odboru je do tega, da pridejo društveniki, ki se za to stvar zanimajo, do lepega, uporabnega in tudi v zemlepisnem oziru dovršenega zemljevida, ki bi jim izvrstno ustrezal na potovanju po slovenskih krajih, v šoli pri pouku, v uradu pri raznovrstnih poslih in doma pri branju slovenskih knjig; zakaj v njem bi bili vestno zabeleženi vsi količjak znameniti slovenski kraji po vseh slovenskih deželah, tako da bi popolnoma nadomeščal jako razširjeno in priljubljeno nemško generalno karto. Zatorej prosi podpisani odbor vse p. n. gospode poverjenike, naj blagovolijo s priloženo naročilno polo vsak v svojem okraju nabirati naročnike na „Stenski zemljevid slovenskih pokrajin“. Naroči se lahko vsak Matičin društvenik ali nedruštvenik. Zato pa prosimo gg. poverjenike, naj na naročevanje povabijo tudi krajne šolske svete, društva in javne, zlasti občinske urade. Naročilna pola naj se vrne odboru ob enem z imenikom udov za prihodnje leto. Podpisani odbor „Slovenske Matice“ se zanaša, da najde ta misel krepak odziv v vseh slovenskih krogih in pričakuje prav ugodnega odgovora. Zakaj samo v tem primeru, če se oglasi zadostno število naročnikov, bi mogla izdati Matica nameravani „Stenski zemljevid“. — Za odbor „Slovenske Matice“ : Leviec, predsednik. Rutar, odbornik.

* * *

(Iz Slovenskih Goric.) Dne 26. novembra t. l. je imel „okrajni zastop sv. lenarškega okraja“ svoje zberovanje. Dnevni red nam kaže nekatere prav važne zadeve, ki se imajo rešiti v korist našega okraja; celih jednajst točk je bilo udom naznanjenih, katere naj se razpravljajo. — Pa eno reč pogrešamo leto za letom pri našem „okrajnem zastopu“, pri kateri reči se naš zastop od drugih južno-štajarskih močno loči, in ta je: „ne skrbi za kmeta“. V našem zastopu so, izvzemši enega duhovnika, sicer sami kmetje; imamo toraj prav kmečki zastop, pa to le po imenu. Vsak okrajni zastop, ali vsaj z večina podá letni račun v slovenske liste, naš se menda boji javnosti. Srce nas boli, ko moramo očitno spoznati, da ni okrajnega zastopa na Južnem Stajaru, ki bi eno najpoglavitejših zahtev in dobrin za kmeta tako preziral, kakor to stori zastop sv. lenarškega okraja. Kdor pozna ceste in blato pri Sv. Jurju v Slov. Goricah, pri Sv. Benediktu, pri Sv. Ruprtu, tisti bode vedel prav ceniti delovanje našega „okrajnega zastopa“. V tej stroki se nič ne stori; ni za pečenj se napravijo ceste; tudi se z najmanjšo svoto ne podpirajo občine, ako bi tudi hotele za steze kaj storiti; pa nikjer, namreč ne pred lastnim pragom. In vendar je skrb za dobra pota in ceste ena prvih dolžnostij okrajnih zastopov. V to se plačujejo debele obresti. Lani smo brali od okrajnega zastopa v Šmarji v „Slov. Gosp.“, koliko je žrtvoval v napravo tamošnjih cest, in vendar je šmarski okraj v primeri s šent-lenarškim okrajem ubog imenovati. Okrajni zastop mariborski je sicer v rokah naših nasprotnikov, pa koliko stori za popravo cest. Mala okraja Ljutomerški, gorenje radgonski sta v tem oziru vse hvale vredna. In naš zastop se imenuje kmečki, naroden, pa ne stori nič že več let ne! Nam se dopadajo besede: „Svoji k svojim“, to je „brat k bratu“, „kmet h kmetu“, pa odpustite, gosp. vrednik, nam besedo: „Nam je pri naših cestnih razmerah vse jedno, naj si je zastop naroden, slovenski ali nemški, ako le ozir jemlje na kmeta, in nam gré na roko. Nam se zdi puhla taka narodnost, ki nima srca in ne skrbi za nas. In to velja v polni meri vsaj o voditeljih šent-lenarškega zastopa“. Upamo, da se bode dala ta reč v boljši tok napeljati, drugače nam ne ostaja za prihodnje volitve drugo, kakor delo: „Na stran s takim zastopom, ki ima narodnost na jeziku, v dejanju pa nam jednako skeleče rane seka, kakor nemškutarski“.

(Umrli) je na Vešenku pri Konjicah dne 6. decembra Emil pl. Rojakovič, ki je pri volitvah odločno stal na slovenski strani.

(Novice iz Primorja.) Iz Jamelj pri Devinu se nam poroča, da je tam pred kratkim 14 letna deklica, heč Jos. Legiša zagorela in se močno opekla.

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v **kurznem listu**
zaznamovanih
venc in vrednosti

Wengatunca bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bezirk,
Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

Nevarno poškodovano odpeljali so v Gorico v bolnišnico, a je še upanje, da ozdravi. — V Gorjanskem pri Komnu se je č. g. vikarju Štefan Moze- tiču njegova bolezen zopet shujšala. — V Devinu začnejo še ta mesec delati pot do nove devinske že- lezniške postaje, katera bo prav blizu vasi. — V Števanu pri Devinu v krčmi Jan. Koemana so do- bili v soboto zjutraj nekega zidarskega mojstra iz Trsta mrtvega. — Dan poprej je bil še zdrav in vesel, z veseljem tudi še večerjal — zjutraj v so- boto pa že mrtev!

(Na tržaški gimnaziji) je profesor dr. Luyk grajal več učencev, ker se ne uče avstrijske geografijske. Učenci so ugovarjali in kazali upor- nost. Učiteljski zbor je sklenil, da se dva izključita, o enem se sodba še ni izrekla, 15 učencev pa je dobilo po 16 ur zapora. To je sad lahonske agi- tacije.

(Medveda je ustrelil) danes teden gozdar J. Petranović v gozdu pri Delnicah ob kranjski meji. Medved je tehtal 330 funtov.

Društva.

(„Glasbena Matica“.) Naša glasbena šola razširi svoj delokrog z novim letom 1897 zopet za jeden predmet, otvori se namreč tečaj za naj- interesantnejšo glasbeno vedo, za kontrapunkt. Z veseljem pozdravljamo ta nov tečaj kot napredek naše glasbene šole. Z veseljem osobito tudi tega, ker vidimo, da se glasbena vednost in razum v Slo- vencih bolj in bolj razširjata. — Nauk o harmo- niji se bo ob enem začel predavati v začetku. Oba predmeta poučeval bo g. koncertni vodja Jos. Čerin, pri katerem naj se v teku tega tedna zgla- si, kdor želi vstopiti ali v kontrapunkt ali v harmo- nijo. Učenci, ki nameravajo vstopiti, naj se ne boje težavnostij, prinesejo naj seboj razum nadarjenosti tudi marljivost in trdno voljo. R. Schumann pravi v musikal. Lebensregeln: „Fürchte dich nicht vor den Worten: Theorie, Generalbass, Kontrapunkt etc.; sie kommen dir freundlich entgegen, wenn du dasselbe thust“.

(Vabilo) na CVIII. odborovo sejo „Slovenske matice“, katera se bo vršila v četrtek, dne 17. de- cembra t. l. ob petih popoldne v društvenih pisar- niških prostorih. — Vspored: 1. Naznanila pred- sedništva. 2. Odobrenje zapisnikov o 107. odborovi seji. 3. Poročilo književnega odseka. 4. Poročilo taj- nikovo. Eventualia. — V Ljubljani, dne 7. decembra 1896. — Predsednik: Fr. Levec.

Telegrami.

Dunaj, 14. decembra. Poslanska zbor- nica nadaljuje v današnji seji podrobno raz- pravo o državnem proračunu. Na vrsti je poglavje „notranje ministerstvo“, členi: osrednje vodstvo, politična uprava in javna varnost.

Dunajsko Novo Mesto, 14. decem- bra. Vsled odstopa 19 liberalnih mestnih od- bornikov se vrše v kratkem dopolnilne vo- litve, pri katerih pa liberalna klika ne po- stavi več nobenega kandidata, ker si je v svesti popolnega poraza.

Sredec, 14. decembra. Otvoritev sobranja se je vršila slovesnim načinom ob navzoč- nosti kneza in velikega števila diplomatov. V prestolnem govoru se je omenjalo knezovega vsprejema v Petrogradu, ki je po trditvi kneza nov znak nerazdružljive zveze mej Ru- sijo in Bolgarijo.

Rim, 14. decembra. Z gotovostjo se po- roča, da se razpusti v kratkem poslanska zbornica in se vrše nove volitve v mesecu marcu.

Atene, 14. decembra. Troški za name- ravano ustanovitev vojnega tabora se cenijo približno na 3,600.000 drahem.

Madrid, 14. decembra. Kraljica pod- piše kakor se poroča, 20. t. m. dekret, ki dovoljuje nabor 4000 pomorščakov za novo oklopno ladijo.

Proti hripavosti

učinkujoče, kašelj omehčujoče, sliz razkrajajoče sredstvo je prsni sirup lekarja Piccolija v Ljubljani (Dunajska cesta), kateri se uporablja prav vspešno. — Cena steklenici 35 kr., 12 stekl. gld. 3-60. 123 (50-42) 3

Umrli so:

V bolnišnici:

10. decembra. Katarina Dekalič, delavka, 24 let, jetika. — Ivan Koderman, blavec, 44 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tempera- tura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
12	9. zvečer	737.6	0.6	sl. szah.	oblačno	
13	7. zjutraj 2. popol	735.3 732.6	0.6 3.0	sl. jzah.	megla dež	1.6
13	9. zvečer	730.2	1.9	sl. sever	dež	
14	7. zjutraj 2. popol	726.6 722.5	0.8 2.0	sl. sever sl. jzah.	dež oblačno	16.1

Srednja temperatura sobote —0.9°, za 0.4° nad normalom.
Srednja temperatura nedelje 1.8°, za 3.2° nad normalom.

Na prodaj je za

796 8-2

5000 gld.
jednonadstropna hiša

v Vodmatu

obsežajoča štiri stanovanja s pritliklinami.

Poizvé se natančneje pri tvrdki **A. Hauptmann**, Sv. Petra cesta v Ljubljani.

Stanarinske knjižice
za stranke
z uradno potrjenimi
določbami hišnega
reda v slovenskem in
nemškem jeziku, z
razpredelbo za vpla-
čevanje stanarine, vo-
dovodne in mestne
doklade, dobé se ko-
mad po 15 kr., 10
komadov vkup 1 gld. v
Katol. Tiskarni
v Ljubljani.

Koverté s firmo
in
vizitnice
priporoča
„Katol. Tiskarna“
v Ljubljani.

St. 38.879.

Razpis.

797 3-1

Na podstavi sklepa občinskega sveta z dné 7. t. m. razpisujejo se sledeča

služabna mesta magistratnih slug

in sicer:

1. v stalno namestitev:
a) tri mesta z letno plačo po gld. 450.—,
b) sedem mest z letno plačo po gld. 400.—
2. v začasno namestitev:
štiri mesta z letno plačo po gld. 400.—

Stalno nameščeni slugé imajo pravico do aktivitetne doklade v znesku 10% svoje plače, potem do pokojnine ali odpravnine in pa do službene obleke; začasno nameščeni slugé pa samo do uradne čepice.

Slugam, ki imajo prosto stanovanje, se aktivitetna doklada ne izplačuje. Prošnje za eno ali drugo razpisanih mest vložiti je do 25. t. m. pri magistratnem vložnem zapisniku.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dné 11. decembra 1896.

— D u n a j s k a b o r z a . —

Dné 14. decembra.		Dné 12. decembra.		Kreditne srečke, 100 gld.		201 gld. 50 kr
Skupni državni dolg v notah	101 gld. 30 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	143 gld. — kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	135	—
Skupni državni dolg v srebru	101	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	155	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	18	—
Avstrijska zlata renta 4%	122	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	188	Rudolfove srečke, 10 gld.	22	—
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	100	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98	Salmove srečke, 40 gld.	69	75
Ogerska zlata renta 4%	122	Tisne srečke 4%, 100 gld.	137	St. Genois srečke, 40 gld.	71	—
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	99	Dunavske vravnave srečke 5%	129	Waldsteinove srečke, 20 gld.	60	—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	935	Dunavsko vravnave posojilo l. 1878	107	Ljubljanske srečke	22	75
Kreditne delnice, 160 gld.	368	Posojilo goriškega mesta	112	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	154	50
London vista	120	4% kranjsko deželno posojilo	98	Akcije Ferdinandove sev. železn. 1000 gl. st. v.	3355	—
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banket 4%	99	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	435	—
20 mark	11	Prioritetne obveznice državne železnice	225	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	94	—
30 frankov (napoleonondor)	9	južne železnice 3%	173	Dunajskih lokal. železnice delniška družba	60	—
Italijanski bankovci	45	južne železnice 5%	128	Montanska družba avstr. plan.	86	85
C. kr. cekini	5	dolenjskih železnice 4%	99	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	155	—
				Papirnih rubljev 100	127	50

Nakup in prodaja
vsevrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarovanje za izgube pri šrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kalantna izvršitev naročil na borski.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariabillerstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kurznih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocaga
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.